

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทธยาอรรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามสถานภาพ ผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ ระดับช่วงชั้น อนุการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทธยาอรรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน รวมทั้งสิ้น 276 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนพัทธยาอรรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ใน 3 ด้าน คือ ด้านให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน หลังจากปรับปรุงแล้วได้นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทธยาอรรุโณทัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .20 - .87 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเฉลี่ยทั้งฉบับได้เท่ากับ .95 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองนักเรียนด้วยตนเอง จำนวน 276 ฉบับ ปรากฏว่า แบบสอบถามที่แจกไปได้รับคืน และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 276 ฉบับ คิดเป็น 100% การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่า (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way-ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างวิเคราะห์เป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทธยาอรรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทธยาอรรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อย ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจการของสถานศึกษา สำหรับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านมีโอกาสเข้าร่วมร่างนโยบายโรงเรียน ท่านให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดแนวทางการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และท่านมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของโรงเรียน

1.2 ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนของชุมชนและหน่วยงานอื่น และท่านสนับสนุนและมีส่วนร่วม ในการกำหนดวิธีการบริหารงบประมาณของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านส่งบุตรหลานเข้าศึกษาตามกฎหมายกำหนดว่าด้วยระเบียบการศึกษาก่อนพื้นฐาน ท่านส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและท้องถิ่น และท่านให้ความร่วมมือและสนับสนุนการใช้กฎระเบียบโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย

2.1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนคือระดับช่วงชั้น

ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 (ประถมศึกษาปีที่ 1-6) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของสถานศึกษา และด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

ระดับช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมศึกษาปี 1-3) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดใน กฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของ สถานศึกษา และด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนพัทธยาอรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และในระดับช่วงชั้นที่ 3 พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองด้านวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดใน กฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของ สถานศึกษา และด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของสถานศึกษา

วุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดใน กฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของ สถานศึกษา และด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนพัทธยาอรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2.3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพรับราชการและอาชีพอื่น ๆ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดใน กฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของ สถานศึกษา และด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

อาชีพธุรกิจ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทาง การศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของสถานศึกษา และด้านการให้ ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

อาชีพรับจ้าง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปรายดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ด้านการกระจายอำนาจทางการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังบุคคลที่มาจากประชาชนหรือชุมชนในท้องถิ่นในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัตร จำทอง (2548, หน้า 73) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนอำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เพื่อความชัดเจนในการอภิปรายผล ผู้ศึกษาได้นำเสนอการอภิปรายผลตามกรอบแนวความคิดในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน มี 3 ด้าน คือ ด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจการของสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ดังนี้

1.1 ด้านการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองบางส่วนยังเห็นความสำคัญในด้าน

การให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา เพราะปัจจุบันอยู่ในช่วงของการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีการปฏิรูปในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะในด้านระบบบริหารการศึกษา ตามแนวของการปฏิรูปการศึกษาการจากระบบการศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ให้ผู้ปกครองได้มองเห็นอุปสรรค ปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษาและเข้ามาช่วยสนับสนุนหรือแก้ไข ปัญหาในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วัชรภรณ์ พัทธน์เมธี (2546, หน้า 145) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการของผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา เพื่อให้ การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายตรงกับความต้องการของ ผู้ปกครองนักเรียนอันจะนำไปสู่การพัฒนาทางการศึกษา

1.2 ด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจกรรมของสถานศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาเอกชนมีอยู่จำนวนมากการจัดการศึกษาต่างมีแหล่งเรียนรู้ที่มากมายไม่แพ้กัน รวมไปถึงงบประมาณที่จะจัดสรรในด้านบุคลากรทางด้านวิชาการต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็วเช่นกันผู้ปกครองบางส่วนไม่เห็นความสำคัญมากนักเพราะเห็นว่าทางสถานศึกษาได้จัดการเรียนรู้พอที่จะให้บุตรหลานของตนเองได้รับผลประโยชน์ทางการศึกษาอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกอบ คุณารักษ์ (2531, หน้า 36) ได้ศึกษาโครงการศึกษารูปแบบความร่วมมือขององค์การชุมชนคณะกรรมการศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือของผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูอาจารย์ของสถานศึกษาและความผูกพันต่อสถานศึกษา เมื่อสถานศึกษามีปัญหามักให้ความร่วมมือเสมอในเรื่องการดำเนินงานของสถานศึกษาถือเป็นจิตสำนึกในหน้าที่และเห็นแก่ประโยชน์ต่อบุตรหลานที่ได้ศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัตร จำทอง (2548, หน้า 70) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนในอำเภอบางประกงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเตรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา จึงเห็นความจำเป็นในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดชุมชนจึงสนับสนุนให้กลุ่มบุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และให้ความช่วยเหลือในการหารายได้ และทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา โดยเฉพาะในปัจจุบันกระแสจากการปฏิรูปการศึกษา

ทำให้ทราบว่ารัฐมนตรีมีนโยบายเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนจึงเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย และบทบัญญัติพระราชบัญญัติจากรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 บทบาทหน้าที่ ดังกล่าวได้แก่ การติดตามดูแลช่วยเหลือแก้ปัญหา และส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ (ปราโมทย์ กิ่งแก้ว, 2544, หน้า 50) อีกทั้งผู้ปกครองยังมองเห็นความสำคัญว่าด้วยระเบียบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษิตามกฎหมายที่กำหนด จากการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนพัทยารุโณทัย ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรวัตร จำทอง (2548, หน้า 76) ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนทราบแนวทางในการกำกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนการกำกับสนับสนุนและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาเป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนด เป็นภารกิจหลักของการทำงานร่วมกับสถานศึกษาในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษาร่วมกัน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในแต่ละด้านและรายชื่อ จำแนกตามสถานภาพ ปรากฏผลดังนี้

2.1 เปรียบเทียบจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้น

ผู้ปกครองนักเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนพัทยารุโณทัย

มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะในภาพรวมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภายใต้นโยบายโรงเรียนเดียวกัน บทบาท ภาระกิจหน้าที่ของผู้ปกครองตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดบทบาท หน้าที่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการศึกษาได้ระบุให้ปฏิบัติโดยภาพรวมทั้งในด้านการบริหาร การจัดการระดมทรัพยากร การพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นชุมชนนั้น ๆ ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ระบุภาระกิจหน้าที่บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาว่า ประชาชน สังคม ตลอดจนผู้ปกครองบุคลากรทางการศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพโรงเรียนที่มีการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน SBM (School Based Management) ได้มีหลักการสามัญให้ผู้ปกครอง เป็นฐานในการระดมทรัพยากร ภูมิปัญญา งบประมาณ ควบคู่ในด้านวิชาการและความร่วมมือจัดการต่าง ๆ จากสังคม ชุมชน ร่วมกำหนดวางแผนและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนั้นการที่ผู้ปกครองนักเรียนในแต่ละช่วงชั้นในโรงเรียนเดียวกันมีความคิดเห็นและสำนึกในการมีส่วนร่วมเหมือนกัน (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา

แห่งชาติ, 2547, หน้า 197) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักดี รักความดี (2546, หน้า 98) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา 1-6 และบุตรหลานศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยม 1-3 มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารู โธมัสมีความแตกต่างกันในด้านคุณวุฒิในภาพรวมของการมีส่วนร่วมผู้ปกครองที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งนี้เป็นเพราะพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการฝึกอบรมต่างกันมีผลงานการวิจัยสรุปผลอยู่เสมอว่า ความแตกต่างในด้านคุณวุฒิทางการศึกษาย่อมส่งผลต่อ เจตคติพฤติกรรม การรับรู้รับทราบตลอดจนการนำเสนอแนวคิดหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่มีผลกระทบมาก เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน ด้านที่หนึ่ง การให้ความเห็นชอบนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะเหตุผลหลายประการดังนี้ ประการแรก การวางแผน การกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ตลอดจนแผนพัฒนาโรงเรียนโดยสภาพเป็นจริงแล้ว สำหรับโรงเรียนเอกชนซึ่งมีอำนาจความมีอิสระในการกำหนดนโยบายค่อนข้างจะมีอิสระของตนเอง แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในกรอบนโยบายหลักของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่สังกัดตนเอง การวิเคราะห์สภาพโรงเรียนโดยวิธี SWOT เพื่อทราบสภาพจริง เพื่อกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา กำหนดโดยองค์บุคคลในโรงเรียนซึ่งมีผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ครูใหญ่ และบุคลากรทางการศึกษา แล้วนำที่กำหนดเสนอคณะกรรมการอำนวยการ ซึ่งเป็นคณะกรรมการตามมาตรา 23, 24 แห่งพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 ให้ความเห็นชอบ ดังนั้นผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มได้รับทราบหรือมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ประการที่สอง การกำหนดนโยบาย แผนพัฒนา กลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนเอกชน ตั้งอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาคุณภาพ การแข่งขันในคุณภาพ เพื่อการตลาด และตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547, หน้า 13) เรื่องการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน เมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนรัฐบาล ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน แต่ก็มีจุดประสงค์ และความคาดหวังในบุตรหลานเดียวกันการมีส่วนร่วมก็ย่อมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ บุคตะทัต (2545, หน้า 78) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชน ระดับประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่จำแนกตามวุฒิ

การศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็นชอบนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับความคิดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมแตกต่างกัน สองด้าน คือ ด้านส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อกิจการของสถานศึกษา และด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษา เช่นการเป็นเครือข่ายผู้ปกครอง การเป็นสมาชิกชมรม สมาคมของกิจกรรมได้เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547, หน้า 14) เรื่อง การประเมินผลการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน นอกจากนี้ทรัพยากรทางการศึกษาที่ระดมได้นั้นมาจาก โรงเรียน สังคม ชุมชน ซึ่งเป็นองค์กรเอกชนไม่มีองค์กรของรัฐสนับสนุนแต่อย่างใด สำหรับด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา ผู้ปกครองทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในด้านนี้แตกต่างกัน นั่นคือสาเหตุ พื้นฐานประสบการณ์ความรู้ทางการศึกษา สถานภาพในการดำรงตำแหน่งทางสังคม บทบาทหน้าที่แตกต่างกัน กฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2545 หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นอกจากนั้นเป็นระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในการด้านการบริหาร วิชาการเป็นส่วนใหญ่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมดนี้ การรับรู้สำหรับปฏิบัติเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์ บทบาท ตำแหน่ง หน้าที่ในทางสังคมเช่นกัน ผู้มีประสบการณ์ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปยึดแนวสังคมแห่งการเรียนรู้ หรือกระบวนการเรียนรู้ทั้งสังคมที่จะต้องรับรู้ บทบาทเหตุการณ์ระเบียบกฎหมายรวมถึงสิทธิหน้าที่ในฐานะเป็นผู้ปกครองต้องมีและสิทธิหน้าที่ที่บุตรหลานตนเองจะต้องได้รับด้วย ในขณะที่ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่ มีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตมากกว่า จะมีเวลาสำหรับศึกษาเรื่องดังกล่าวได้น้อย ทั้งนี้อยู่บนค่านิยมว่าเป็นกิจหน้าที่ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี แก้ววิจิตร (2545, หน้า 132) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารมากกว่าวุฒิการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารงานดังกล่าวต้องใช้ความรู้ความสามารถ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน จินประชา (2539, หน้า 79) ผลการวิจัย

พบว่า สำหรับผู้นำชุมชนที่มีการศึกษาต่างกันจะมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนจำแนกตามอาชีพผู้ปกครองมีความแตกต่างกันทั้งโดยรวม และรายด้าน ทั้งนี้เป็นด้วยสาเหตุดังนี้

โดยรวมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่มีอาชีพ รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ประกอบธุรกิจ/ ค้าขาย และรับจ้าง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน เนื่องจากโรงเรียนพัทธยาธรรโณทัยมีสถานที่ตั้งอยู่กลางเมืองพัทยา สภาพเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม แตกต่างจากการอพยพแรงงาน ประชากรแฝงมีจำนวนมาก ผู้ปกครองทั้ง 3 กลุ่มที่ประกอบอาชีพล้วนแต่เป็นสมาชิกในสถาบันทางสังคมที่กว้างแล้วเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องประกอบอาชีพหลากหลายวิธีการเรียนรู้ ข่าวสารการรับรู้ในภาระกิจทางการศึกษาย่อมมาที่หลัง ความอยู่รอดในสังคมเมืองที่เจริญที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 3, 2548, หน้า 20)

เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนพัทธยาธรรโณทัย แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจนมากเนื่องจากเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาเป็นรายกลุ่ม รายด้านแล้วแตกต่างกัน เช่นผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ และอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน และผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพ ธุรกิจ/ ค้าขาย ก็มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง ด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะสาเหตุนโยบายเศรษฐกิจในเมืองพัทยาและรอบนอกมีอัตราในการดำรงชีวิตการมีรายได้ที่แตกต่างกัน อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ อาชีพประกอบธุรกิจ/ ค้าขาย มีการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันมากในขณะนี้ผู้ปกครองอาชีพรับจ้างอยู่ในระบบเศรษฐกิจเดียวกัน อัตราค่าครองชีพเท่ากัน แต่รายได้จากการประกอบอาชีพต่ำกว่าไม่มั่นคงส่วนใหญ่แล้วจะเป็นแรงงานที่อพยพเข้ามาประกอบอาชีพ ก่อสร้าง ให้บริการ ดังนั้นสำนึกและความตระหนักในการะหน้าที่ต่อสังคมอื่น โดยเฉพาะด้านการศึกษาของโรงเรียนเอกชน แล้วผู้ปกครองกลุ่มรับจ้าง ให้ความไว้วางใจโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนของรัฐ การจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง สมาคมผู้ปกครอง ครู ซึ่งมีตัวแทนจากหลากหลายอาชีพ ซึ่งอาจเป็นตัวแทนผู้ปกครองทั้งหมดสามารถมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สมเจตนารมณ์ และหลักการมีส่วนร่วมของสังคมต่อสถาบันศึกษาตามวัตถุประสงค์และนโยบายทางการศึกษาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนันท์ สุรินทร์ (2546, หน้า 62) การมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนสนธิคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า อาชีพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา บุรณกิจ (2545, หน้า 82) การมี

ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการกำหนดธรรมนูญโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า อาชีพของผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. โรงเรียนควรจะมีการดำเนินการวางแผนประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบ และของความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น

2. โรงเรียนควรดำเนินการวางแผนเชิงรุกในการจัดทำเครือข่ายการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยกำหนดเป็นนโยบายของโรงเรียน ให้มีการจัดทำโครงการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในลักษณะการใช้ห้องสมุด โดยทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานร่วมกัน สร้างความเข้าใจ และวางแนวทางในการปฏิบัติสำหรับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง เพื่อพัฒนาทางด้านการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัญหา บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง ของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยเปลี่ยนเทคนิคเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ